

KEHTESTATUD
direktori 9. septembri 2024
käskkirjaga nr 1-4/3

VÕHMA KOOLI ÕPPEKAVA

Võhma 2024

SISUKORD

SISUKORD	2
1. peatükk	3
ÜLDSÄTTED.....	3
§ 1. Võhma Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus	3
2. peatükk	4
VÕHMA KOOLI ÕPPEKAVA ÜLDOSA	4
§ 2. Võhma Kooli pedagoogiline kontseptsioon.....	4
§ 3. Üldpädevused.....	6
§ 4. Õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted	12
§ 4.1 Liikluskasvatuse korraldus koolis	14
§ 5. Lõimingu põhimõtted	16
§ 6. Õppekorraldus.....	17
§ 7. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatavad tegevused	20
§ 8. Loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord	22
§ 9. Õpilase arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus	23
§ 9.1 Põhikooli lõpueksamid ja lõpetamine	24
§ 10. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted ja tugiteenuste rakendamise kord.....	26
§ 11. Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldus	28
§ 12. Õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korraldus.....	29
§ 13. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted.....	30
§ 14. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.....	31

1. peatükk

ÜLDSÄTTED

§ 1. Võhma Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus

- (1) Võhma Kooli õppekava on õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument.
- (2) Võhma Kooli õppekava koostamisel on lähtutud põhikooli riiklikust õppekavast, kooli arengukavast ja põhimäärusest, põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest, pidades silmas piirkonna vajadusi, kooli töötajate, vanemate ja õpilaste soove ning kasutatavaid ressursse.
- (3) Võhma Kooli (edaspidi *kool*) õppekava koosneb üldosast ja ainevaldkondade kavadest.
- (4) Õppekava üldosa annab ülevaate järgmistest valdkondadest:
 - 1) Kooli eripära ning õppe- ja kasvatustöö rõhuasetused
 - 2) Üldpädevused, läbivad teemad ja lõiming
 - 3) Õppekorraldus;
 - 4) Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused;
 - 5) Loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord;
 - 6) Õpilase arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus;
 - 7) Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord;
 - 8) Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldus;
 - 9) Õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korraldus;
 - 10) Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted;
 - 11) Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.
- (5) Ainevaldkondade kavades esitatakse ainevaldkonna pädevuse ja õppeainete kirjeldus, üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes, lõimingu ja läbivate teemade käsitlemise põhimõtted, nõuded füüsilisele keskkonnale ja hindamise kirjeldus.
- (6) Õppeainete ainekavades esitatakse õppeainete õpitulemused ja õppesisu kirjeldused klassiti.

2. peatükk

VÕHMA KOOLI ÕPPEKAVA ÜLDOSA

§ 2. Võhma Kooli pedagoogiline kontseptsioon

(1) Kooli eripära:

- Väikelinna **turvaline ja ühtheoidev** koolipere: üksteist toetav, erisustega arvestav, viisakust väärtustav. Koostöös luuakse õppimiseks ja õpetamiseks soodne keskkond, mis toetab tervikliku õpitee kujundamist.
- Logistiliselt hea ühendus pealinnaga, tänu raudteeühendusele, mis võimaldab osaleda erinevates haridusprogrammides. Toimiv ühendus ka maakonnakeskuse – Viljandi linnaga, mis toetab kultuuripädevuse kujundamist.
- **Kooliaed**, mille toimimises on igal klassil ja koolitöötajal oma roll. Kooliaed toetab õppekavas üldpädevuste kujunemist. Tänu enda kasvatatud toidule on õpilaste koolilõuna mitmekesine ja väärtuslik. Õpilased saavad osaleda sügisel erinevate hoidiste valmistamisel. Töö kooliaias ja erinevate kultuuride kasvatamine toetab koolipere vaimset ja füüsilist tervist.
- Kool soosib õpilaste **aktiivset liikumist**, mis toetab kogu koolipere vaimset ja füüsilist tervist. Õpilased on suunatud nutiseadmetest eemale, võimaldades veeta vahetunde võimaldas erinevaid sportmänge mängides või aatriumis ja raamatukogus lauamänge mängides. Kooli kõrval on aktiivset liikumist ja vaba aja veetmist soodustav heade tingimustega staadion, petanki väljak, korvpalliplats, skatepark, väljõusaal, võrkpalliplats ning talvel on suusarajad.
- Koostöö kohaliku raamatukogu ja kultuurikeskuse ning lasteaiaga. Toetatud on lapsele turvaline üleminek lasteaiakeskkonnast koolikeskkonda.
- **Sakala viktoriin** – maakonna ja kohalike uudistega kursis olemine ja lugemisharjumuse kujundamine
- **Mitmekesine huvitegevus**. Huviringid mitmekesistavad õppetegevust. Enamik õpilasi osaleb huviringis, mis toetab täisväärtuslikuks kodanikuks kasvamist.
- Olulisel kohal on **koorilaulu** traditsiooni hoidmine ning laulu- ja tantsupidudel osalemine.
- Kooliga samas hoones tegutseb pikaajalise traditsiooniga **muusikakool**, kellega on tihe koostöö.

(2) Kooli põhiväärtused

Vastutus	Koostöö
Õpihuvi	Osavõtlikkus
Hoolivus	Omanäolisus
Motiveeritus	Loovus
Avatus	

(3) Moto: Võhma Kool: võhma jätkub!

(4) Missioon: Võhma Kool võimaldab omandada (annab) põhiharidust ja väärtustab õpihuvi, kohaneb muutustega, on avatud ja turvaline kool ning lähtub oma tegevuses kooli

põhiväärtustest.

(5) Visioon: Võhma Kool on haridus- ja kultuurielu keskus.

(6) Kooli eesmärgiks on:

- toetada võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlblist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut;
- arvestada õpilase erisusi eneseteostusel ning teaduspõhise maailmapildi kujunemisel;
- kujundada väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks;
- toetada õpetajate professionaalset arengut ja kaasaegsete õpetamismetoodikate rakendamist õpilaste arendamiseks;
- toetada õpetajate omavahelist koostööd;
- tagada kooli areng ning toetada õppimise ja õpetamise väärtustamist koolis.

(7) Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülseteks isiksusteks, kes suudavad end täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.

(8) Kooli põhitaotluseks on õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.

(9) Kool loob õpilasele eakohase, turvalise, positiivselt mõjuva ja arendava õppekeskkonna, mis toetab õpihuvi ja -oskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

(10) Kooli **õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks** on:

- õpetada õpilasi väärtustama Eesti ja piirkondlikku kultuuri ja traditsioone, austama inimest ja seadusi;
- arvestada õppesisu valikul ja õppekorralduses piirkondlikke, õpilaste vanuselisi ja individuaalseid iseärasusi;
- pakkuda pikapäevarühma, õpiabi ja diferentseeritud õppe võimalusi;
- töötada süstemaatiliselt võimekate õpilastega;
- suunata õpilasi oma tegevust jälgima ja selle kaudu õppimist kavandama, õpitulemusi hindama, tehtud vigu analüüsima ja parandama, probleeme nägema;
- kujundada huvitegevuse kaudu õpilastes õigeid väärtushinnanguid ja eetilisi tõekspidamisi;
- suunata õpilasi tegutsema noorteorganisatsioonides, huviringide töös, ürituste läbiviimisel ning kodukoha kultuurilise arengu toetamisel;
- kujundada koostöösuhteid õpetajate, õpilaste ja vanemate vahel;
- väärtustada elukestva õppimise põhimõtet.

§ 3. Üldpädevused

- (1) **Üldpädevused** on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad omavahelises ning kooli ja kodu koostöös. Üldpädevuste kujundamine õppekavaväliste tegevuste või meetmete kaudu on toodud LISAs 1. Üldpädevuste arendamine toimub:
- ainetundides – kirjeldatud ainekavades
 - ainetundide üleselt – projektipäevad, lõimitud õppe päevad, e-õppepäevad, kooli ühisüritustel, vahetunnis, huviringitöös, ekskursioonidel ning kooli esindades. Eelpool nimetatud üldpädevusi arendavad tegevused kajastuvad kooli üldtööplaanis.
 - *Iga kuu on kogu koolis suurema tähelepanu eraldi üks üldpädevus või kooli põhiväärtus, mis seostub üldpädevusega (lähtub tolle kuu eripärast)*

Tabel 1.

Kuu	Üldpädevus	Tegevus
September	Õpipädevus	Taastame õpiharjumuse, määrame on teadmiste ja oskuste lähtetaseme
Oktoober	Matemaatikapädevus	
November	Kodaniku- ja sotsiaalne	Kodanikupäeva tähistamine, töövarjupäev
Detsember	Ettevõtlikkus	Kooli jõululaat, ühisüritused, heategevus
Jaanuar	Enesemääratlus	Karjääriloengud, Maailmakooli töötoad
Veebruar	Kultuuri- ja väärtus	Tartu rahu, vabariigi aastapäeva üritused
Märts	suhtluspädevus	Emakeelepäev, suuline eneseväljendus
Aprill	Digipädevus	
Mai	Loodusteaduste- ja tehnoloogia	Õuetunnid, töötoad Keskonnahariduskeskustest

- (2) Üldpädevuste kujundamisel ja kooliastmetes taotletavate pädevuste kujundamisel lähtub kool õpilase vaimsest, füüsilisest, sotsiaalsest ja emotsionaalsest arengust.

Tabel 2. Üldpädevused: I kooliaste

	1.klass	2.klass	3.klass
Kultuuri- ja väärtuspädevus	peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada		
	hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve		
	oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda		
		oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest	

Sotsiaalne ja kodanikupädevus	austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid		
Enesemääratlus - pädevus	teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt		
	peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada		
	austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid		
Õpipädevus	tahab õppida		
		tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab koostada päevakava ja seda järgida	
		oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel	
			oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada
Suhtluspädevus	teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda, ning on valmis seda tegema	suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sh andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada	mõistab ja kasutab igapäevaseid äraõpitud väljendeid ja fraase
Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid		
	käitub loodust hoidvalt		
	oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada	arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid	oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit,

		ülesandeid lahendades	diagrammi ja kaarti lugeda
Ettevõtlikkus-pädevus	oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada		
	tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas		
Digipädevus	oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid		

Tabel 3. Üldpädevused: II kooliaste

	4.klass	5.klass	6.klass
Kultuuri- ja väärtuspädevus	respekteerib ja hindab erisusi väärtushinnangute kujundamisele, arutleb konfliktsete juhtumite lahendamisel ning osaleb rollimängudes	rakendab oma teadmisi ja oskusi oma kultuuri tutvustamiseks, teadvustab ja mõtestab kõlbelisi norme	kujundab positiivseid hoiakuid erinevate kultuuride ja inimeste suhtes ning väldib eelarvamusliku suhtumise kujunemist.
Sotsiaalne ja kodanikupädevus	keskendub oma sotsiaalsetele ja toimetulekuoskuste arendamisele	võldib riskikäitumist	väärtustab ühiselu demokraatlikku korraldust, koostööd, kodanikualgatust ja vabatahtlikkusel põhinevat tegutsemist
Enesemääratlus-pädevus	õpib tundma ning arendab oma huvisid ja võimeid	kujundab isiklike seisukohti humanistlike kõlbeliste normide taustal	tutvub inimeste individuaalsete eelduste ja huvidega: teadvustab oma huve, võimeid ja oskusi, mis aitavad kaasa adekvaatse enesehinnangu kujunemisele
Õpipädevus	kujundab peamisi õpioskuste	kasutab õppimisel erinevaid meetodeid, osaleb rühmatöös	seab endale eesmärged ning tegutseb neid ellu viies süsteemselt
Suhtluspädevus	on salliv ja lugupidav erinevate inimeste vastu	on empaatiavõimeline ning omab suhtlemis- ja enesekontrolli- oskust	lahendab konflikte rahumeelselt ja vägivallatult
Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	suhtub säästvalt ennast ümbritsevasse ja väärtustav elukeskkonda	teadvustab end tarbijana ning toimib keskkonda hoidvalt; rakendab omandatud teadmisi	osaleb keskkonna-probleemide ärahoidmises ja lahendamises ning kujundab oma keskkonnaalast otsustamisoskust

Ettevõtlikkus-pädevus	tegutseb iseseisvalt ühise eesmärgi nimel; tutvub erinevate elukutsetega ja töödega	osaleb koduümbruse ja Eesti keskkonnaprobleemide käsitlemisel;	leiab loomingulisi lahendusi jõukohastele probleemidele
	tegutseb ühise eesmärgi nimel ja võtab sellega seonduva vastutuse ja kohustuse eesmärgi saavutamiseks		
Digipädevus	õpib tundma avalikus ja privaatses ruumis toimimise seaduspärasusi ning põhilisi kommunikatsiooniformaate		harjub lugema ja kuulama uudist kui üht ajakirjanduse põhilist tekstiliiki, hindab selle kvaliteeti ning tuvastab uudises puuduvat teavet
		harjub internetis liikudes eristama avalikku ja isiklikku sfääri ning valib selle põhjal õiget suhtlusviisi	

Tabel 4. Üldpädevused: III kooliaste

	7.klass	8.klass	9.klass
Kultuuri- ja väärtuspädevus	tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid		
		tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires	
	tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri; peab lugu kunstist ja kultuuripärandist	tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule; suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kultuurist	
			Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvastest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt; suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist

Sotsiaalne ja kodanikupädevus	on huvitatud oma kooli, kodukoha arengust	on vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha arengust	on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust
Enesemääratlus-pädevus	väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne		
	püüab endas selgusele jõuda (kes ma olen? mis on minu huvid ja võimed?)	tutvub edasiõppimisvõimalustega	võtab vastu otsuseid oma tuleviku kohta
Õpipädevus	on teadmishimuline, oskab õppida		
		oskab leida edasiõppimisvõimalusi suunatud juhendamise abil	oskab leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu
Suhtluspädevus	suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada		
	valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda suuliselt	mõistab ja tõlgendab erinevaid tekste	
		valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda suuliselt	valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste
Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	suudab lahendada lihtsamaid igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi		
	mõistab inimese ja keskkonna seoseid; oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi	suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste valemite ja graafikute kasutamist; mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda; oskab esitada loodusteaduslikke	suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist; mõistab inimese ja

		küsimusi, nende üle arutleda	keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes; oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi
Ettevõtlikkus-pädevus	on ettevõtlik, usub iseendasse		
		kujundab oma ideaale, seab endale eesmärgid ja tegutseb nende nimel	
			juhhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest
Digipädevus	suudab tehnikamaailmas toime tulla		
	kasutab meediat teabeallikana; kasutab IKT vahendeid igapäevaelus		
		kasutab tehnikat eesmärgipäraselt; kasutab meediat teabeallikana, teadvustab internetis leiduvaid võimalusi ja ohte	kasutab tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada; hindab kriitiliselt internetis leitud teavet

§ 4. Õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted

- (1) Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.
- (2) Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:
- 1) õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;
 - 2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
 - 3) valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
 - 4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatöona;
 - 5) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassiväliselt õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.
- (3) Ainetunnisisised läbivate teemade ja ainete vahelised lõimingupunktid on kirjeldatud ainekavades ja/või töökavades. Ainetunniülene läbivate teemade käsitlus ja lõiming on kajastatud ainevaldkondade kavades ning õppeaasta üldtööplaanis.

Tabel 5. Läbivate teemade käsitlemine koolis.

LÄBIVAD TEEMAD	Tegevused
1) elukestev õpe ja karjääri kujundamine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvus õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid;	<ul style="list-style-type: none"> *vilistlasloengud, lastevanemate külalistunnid *töövarjupäev *Tööle kaasa! *Tagasi kooli külalisloengud ja -tunnid *Töötukassa nõustamine ja töötoad *arenguveestlused *õpilased annavad tunde õpetajate päeval
2) keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;	<ul style="list-style-type: none"> *keskkonnaprogrammid koostöös Viljandimaa ning Järvamaa Keskkonnaameti keskusega *õuesõpe *kooliaed *KIK õppekäigud, PRIA toetusmeede *talgupäev *matkapäev *loovtöö
3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning	<ul style="list-style-type: none"> *õpilasesindus (halloween, sõbrapäev, stiilipäevad, kadri/mardipäev) *hoolekogu töö *ühisürituste korraldus *külalisloengud ja teemapäevad

<p>kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;</p>	<p>*talgupäev *rahulolu-uuringud *jõululaat</p>
<p>4) kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;</p>	<p>*1.-6.kl rütmika valikaine *Maailmakool töötoad *huvitegevus – laulukoor *kalendritähtpäevad (traditsiooniline mardija kadripäev, vastlad) *vabariigi aastapäeva üritused *emakeelenädal *kodanikupäev *omaloomingu väärtustamine (nt oma kooli laul, Krapsu, Spordipisik) *rahvuslik käsitöö *liikumispidu *teatri- ja kinokülastused *kihelkonnapäeval osalemine *laulu- ja tantsupidudel osalemine</p>
<p>5) teabekeskond ja meediakasutus – taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskonda, suudab meediamaaailma sisu ja allikaid kriitiliselt analüüsida ja kasutada, tunnustab autorlust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärgi ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskonnas;</p>	<p>*Sakala viktoriin *informaatika valikaine 2.-5.kl ning 7.-8.kl *e-õppepäevad *kaastööd vallalehte Leole *linnaraamatukoguga tihe koostöö *loovtöö koostamine *osalemine õpioskuste talgutel, kultuurikonksukese viktoriinis, piirkondlikel ja maakondlikel õpilasvõistlustel</p>
<p>6) tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;</p>	<p>*huviringid *e-õppepäevad *informaatika valikaine *kaasaegse tehnoloogia ja võimalustega arvutiklass * eKool päeviku ja infoedastuskeskkonnana *loovtöö *veebiplatvorm: opiq.ee *Moodle keskkond, EIS testid *õpilastel on kooli poolt loodud õppeotstarbeline meiliaadress</p>
<p>7) tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;</p>	<p>*Tervist Edendav Kool *3. kl liiklusõpetus *aktiivvahetunnid *Võhma linna jooks *küllalisloengud: Maanteeamet, PPA, Päästeamet, Tervise Arengu Instituut, jt spetsialistid *korrapidamine *matkapäev</p>
<p>8) väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.</p>	<p>*huviringid *ühisüritused ja õppekäigud *Sõber karu *kooli kodukord, korrapidamine, roppustele reageerib kogu koolipere (parima sõnastuse ootel)</p>

§ 4.1 Liikluskasvatuse korraldus koolis

- (1) Liikluskasvatuse eesmärk (*Liiklusseadus, §4 lõige1*) on kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on:
 - 1) ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda ning hoiduvad käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt;
 - 2) teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina;
- (2) Koolis läbiviidav liikluskasvatus toimub vastavalt Vabariigi Valitsuse määrusele nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“ ning Liiklusseaduses kehtestatud järeldustes.
- (3) Võhma Kool on munitsipaalkool, kuhu enamik õpilasi liigub Võhma linnast jalgsi või kasutades selleks erinevaid kergliiklusvahendeid (jalgrattad, rulad, tõukerattad). Liikluskasvatus kujundab noored, kelle kõrval ja kellega koos on turvaline liikuda ja liigelda.
- (4) Põhikooli esimeses astmes (1.–3. klass) on liikluskasvatuse sisuks jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast.
- (5) Põhikooli teises (4.–6. klass) ja kolmandas astmes (7.–9. klass) on liikluskasvatuse sisuks erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine.
- (6) Maanteeamet soovib liikluskasvatuse teemade kaudu kujundada kooliastmeti alljärgnevad üldised teadmised ja oskused ohutuks liiklemiseks:

I kooliastme lõpuks	II kooliastme lõpuks	III kooliastme lõpuks
1) teab hädaabi numbrit (112), oskab ohust teatada; 2) oskab kirjeldada ohtusid oma kooliteel, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel; 3) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, põlve- ning küünarnukikaitseid, vajadusel ujumisrõngast, päästevesti; 4) oskab käituda ühissõidukeis, neisse siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada; 5) oskab valida jalgrattaga, rulaga, rulluiskeudega sõitmiseks ohutut kohta; 6) oskab ohutult liigelda märjal, libedal, lumisel teel; 7) oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat	1) oskab ohust kiiresti ja korrektselt teatada; 2) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi-, mopeedijahi kiiver, põlve- ning küünarnukikaitseid; 3) oskab käituda ühissõidukeis, neisse siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada; 4) oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust; 5) oskab valida tee sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta; 6) oskab hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid; 7) tunneb/teab/mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile	1) väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seaduskuulekas; 2) oskab ohust teatada ja hinnata ohuolukorda; 3) oskab vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi; 4) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi- ja mootorratturi kiiver, põlve- ning küünarnukikaitseid; 5) teab ja tunneb nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile ning oskab vastavalt nõuetele käituda; 6) oskab kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida ohutuma teekonna sihtpunkti jõudmiseks; 7) kirjeldab ohutu teekonna

kohta; peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada; 8) oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust; 9) oskab eristada valet/ohklikku liikluskäitumist õigest/ohutust käitumisest. 10) tunneb/teab/mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile).	(jalgratturile); 8) oskab leida informatsiooni ja lisamaterjali ohutusalaste teemakäsitluste kohta; 9) oskab kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohtu ja teab, kuidas ohtu vältida.	valiku põhimõtteid; 8) mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile, mopeedijuhile); 9) on teadlik ohutusalastest kampaaniatest ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta; 10) oskab leida informatsiooni ja võrrelda Eesti (liiklus)ohutusalast olukorda teiste riikidega.
---	---	---

- (6) Liikluskasvatus koolis toimub kooli õppekava ja üldtööplaani alusel.
- (7) I kooliastme liikluskasvatuse sisu kaetakse ja õpitulemuste saavutatakse valikõppeaines „**Liiklusõpetus**“. Täiendavalt on 4. klassis huviring „Liiklus“, mille lõpus on õpilastel võimalus sooritada jalgratturi eksam ning saada jalgratta juhiload.
- (8) II ja III kooliastmes toodud teadmised ja oskused omandatakse teemapäevade, projektipäevade ning ainetundide raames. Liikluskasvatus on integreeritud järgmistes ainetundides: inimeseõpetus, ühiskonnaõpetus, loodusõpetus ja geograafia, keeleõpe ning eraldi alateemana kehalises kasvatuses.
- (9) 5.-6. klass osaleb (võimalusel) Transpordiameti projektis „PEATU, VAATA, VEENDU!“, mille eesmärk on juhtida õpilaste tähelepanu sõidutee ületamise ohutusele reguleerimata ülekäiguradadel ja raudtee ületamise ohutusele raudteeületuskohtades.
- (10) 9. klass osaleb Transpordiameti koolitusel „Iga pidu saab ükskord otsa“, kui vastav koolitus Transpordiameti poolt välja kuulutatakse. Koolitus keskendub 9. klassi noorte riskikäitumise ennetamisele.
- (11) Liikluskasvatuse loenguid viiakse täiendavalt läbi koostöös Politsei- ja Piirivalveametiga.

§ 5. Lõimingu põhimõtted

- (1) Õppetegevus ja selle tulemused kujundab kool tervikuks lõimingu kaudu.
- (2) Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingut kavandab kool õppekava arenduse ning õpetaja õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus.
- (3) Lõimingu kaudu seostatakse eraldiseisvaid õpetatavaid teadmisi ja oskusi ning asetatakse need reaalse elu konteksti, aidatakse õpilastel neid mõtestada ja seostada üheks tervikuks.
- (4) Lõiming toimub:
 - õppeainete siseselt;
 - õppeainete vaheliselt;
 - ainevaldkondade vaheliselt;
 - erinevate kooliastmete vaheliselt;
 - kooli ja partnerite vaheliselt;
 - formaal- ja mitteformaalhariduse vaheliselt;
 - koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside kaudu.
- (5) Lõimingu eesmärkideks on:
 - seostada teadmisi, oskusi ja väärtusi nende vastastikuseks toetuseks;
 - aidata mõista ja suhestada juba õpitud või õpitavat;
 - jõuda uute teadmiste ja tähenduslike seosteni;
 - organiseerida seoseid eriliigiliste teadmiste, oskuste ja kogemuste vahel;
 - teha võimalikuks suurte ja keeruliste süsteemide mõistmine, mis ületab üksikute õppeainete piirid;
 - saada alternatiivseid võimalusi mõtlemise korrastamiseks ja struktureerimiseks.
- (6) Lõimingu saavutamiseks korraldab kool õpet ja kujundab õpikeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust.
- (7) Lõiming realiseerub:
 - õppeainete ühiste ja lähedaste eesmärkide, õpitulemuste, õppeteemade, mõistete ja meetodite abil; lähedase sisuga õppeained moodustavad ainevaldkonnad;
 - õpitava korduva ja süvendava käsitlemise abil uutes ainetevahelistes ja –ülestes seostes;
 - ühe õppeaine või ainevaldkonna piire ületavate õpilasuurimuste, loovtööde, projektide jms viljelemise abil;
 - läbivate teemade kaudu.
- (8) Valdkonnasisene ja teiste ainevaldkondadega lõiming on esitatud ainevaldkondade kavades.

§ 6. Õppekorraldus

- (1) Õppeaasta kestab 1. septembrist 31. augustini. Õppetööd I-III kooliastmes viiakse läbi traditsioonilise aineõppe süsteemis.
- (2) Õpilase nädala õppekoormus õppeaineti kajastub tunnijaotusplaanis (**õppekava üldosa Lisa 2**). Õppetunni pikkus on 45 minutit, vajadusel rakendatakse paaristunde; söögivahetunni pikkus on 20 minutit. Tundide ja vahetundide ajad on kättesaadavad kooli kodulehel.
- (3) A-võõrkeelena õpib Võhma Kooli õpilane inglise keelt. A-võõrkeele õpe algab 3. klassis, põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava (PRLÕK) õpilasel 5. klassis.
- (4) B-võõrkeele saab õpilane valida vene keele ja saksa keele vahel. Valiku teeb õpilane 4. klassi viimase õppeperioodi alguses koostöös vanemaga. Eraldi keelegrupid avatakse, kui keelerühma soovijaid on vähemalt 1/3 klassi õpilastest. B-võõrkeele õpe algab 5. klassist koormusega 2 ainetundi nädalas.
- (5) B-võõrkeelt ei õpi PRLÕK õpilane ning selle õppest võib loobuda eesti keelt teise keelena õppiv õpilane (PRÕK §15, lõige 3²) ja/või lapsevanema taotlusel Eestis vähem kui kolm aastat elanud õpilane (PRÕK §17, lõige 2).
- (6) Valikõppeained valib kool lähtuvalt oma eripärast, õppe- ja kasvatuseesmärkidest ning õppekava läbivatest teemadest, võttes arvesse kooli võimalusi ja kogukonna eripära. Valikained on tunnijaotusplaanis, lisa 2.
 - **Informaatika** on valikaine 2.-5., 7. ja 8. klassis, mis toetab üldpädevuse – digipädevus – saavutamist põhikooli lõpuks. Nende ainetundide jooksul saavutavad õpilased oskuse loovtöö koostamiseks III kooliastmes. Informaatika on õppeaine, kus lõimitakse tehnoloogia ning ainealased teadmised.
 - **Liiklusõpetus on 3. klassi valikaine.** Võhma kool on kogukonnakool, kuhu õpilased tulevad valdavalt kooli vahetusraadiusest kasutades selleks erinevaid kergliiklusvahendeid. Lähtuvalt läbivast teemast „tervis ja ohutus“ ning toetamaks liiklusteaduslike kodaniku kasvatamist ning tagamaks kõigi ohutus kohalikel teedel on 3. klassi valikaine just liikluskasvatus. Õppeaine lõpus on võimalik sooritada eksam, mille järel saab õpilane jalgrattalood.
 - **Sotsiaal-emotsionaalsete oskuste õpe** I kooliastmes – 2. ja 3. klassis ühe trimestri/õppeperioodi pikkune. Nimetatud valikaine toetab suhtluspädevuse kujunemist ning kooli väärtuseid.
 - 7. ja 8.kl on valikaine „**Ettevõtlikuna töömaailma**“ (karjääriõpetus), mis lõimib ettevõtlusõppe ja karjääriõppe olulisemad teemad ning arendab ettevõtlikku hoiakut, aitab kujundada ettevõtlus- ja karjääripädevust ning põhikooli lõpetajate valmisolekut tulla toime elukestvas õppes ja tööturul.
- (7) Riiklikus õppekavas sätestatud õppeainete nimetustes või õppemahtudes tehtud erisused ja erisuste tegemise põhjendused:
 - Loodusõpetust ja inimeseõpetust õpitakse 2. ja 3. klassis integreeritult, et tunniressurssi paremini jaotada ning varakult õppeaineid lõimida – õpitulemused

osaliselt kattuvad või on tugevalt omavahel seotud. Õppeaine nimetus on „loodus- ja inimeseõpetus“.

- Suurendatud on loodusõpetuse, ajaloo, matemaatika, kehalise kasvatus, geograafia, bioloogia tundide arvu. Vastav muudatus põhjendusega on fikseeritud tunnijaotusplaanis (lisa 2).
- Tööõpetus ja kunst on I kooliastmes integreeritud ning kannab nimetust „Kunst ja tööõpetus“. Väga selge ühine joon ja rõhuasetus on käelisel tegevuse. Integreeritud tundides on võimalik aega kasutada ka mahukamate tööde valmistamisel.
- **Rütmikatund** moodustab ühe tunni kehalise kasvatus mahust 1.-6. klassis, see toetab õpilase vaimset tervist, tervislikke eluviise ning annab toe koolitraditsioonide ning kultuuripädevuse säilimisse.
- *Ujumiskursus läbitakse kehalise kasvatus ainetundides – I kooliastmes 40 ujumistundi ning need toimuvad üldjuhul 2. ja/või 3. klassis. Ujumistunnid toimuvad Suure-Jaani Tervisekoja ujulas või alternatiivses ujulas, kuhu õpilastele transport korraldatakse.*
- 9. klassis on **kunstiõpetusse integreeritud joonestamine**, mis moodustab teise poolaasta tunnimahu ning mille sisu ja õpitulemused on kunsti ainekavas fikseeritud.

- (8) Teemapäevad (projekt-, õues- ja muuseumiõpe, õppekäigud) kajastuvad kooli üldtööplaanis. Teemapäevade, õppeperioodi aktuste jm ürituste ajal on õppetunnid üldjuhul lühendatud, pikkusega 30 minutit.
- (9) Üks kord õppeperioodi jooksul toimuvad e-õppe päevad, mille eesmärgiks on tutvustada e-õppe võimalusi, pakkuda õpilastele võimalusi õppeülesannete lahendamiseks erinevates õppekeskkondades ning arendada õpilaste digipädevust.
- (10) Õppeperioodide jooksul viiakse läbi nii kontakt- kui ka distantsõpet. Distantsõppe veebitunnid toimuvad Google Classroom keskkonnas. Antud õppekeskkonda siseneb õpilane oma personaalse kooli poolt loodud õppetotstarbelise meiliaadressiga. Veebitunni kord on kehtestatud korras „Veebitunni hea tava Võhma Koolis.“
- (11) Huvitegevus toimub pärast ainetundide lõppu Võhma Kooli ruumides. Korraldamisse kaasatakse võimalusel koostööpartnereid väljastpoolt kooli.
- (12) Ainetunnisisene õues- ja muuseumiõpe, teatrikülastused jms on fikseeritud ainevaldkondade kavades ja ainekavades.
- (13) Igas klassis toimub õppeaasta jooksul vähemalt üks õppekäik. Need toimuvad vastavalt **õppekäikude plaanile**, mille kinnitab direktor septembrikuu jooksul/õppeaasta alguses. Õppekäik on üldjuhul tervet õppepäeva hõlmav õppeprotsess, mis sisaldab ainetevahelist lõimumist, arendab üld- ja valdkonnapädevusi ja käsitleb läbivaid teemasid.
- (14) Ekskursioon on ühe- või mitmepäevane klassi ühisüritus, mis ei ole kooli õppekavas täpselt fikseeritud ja mis toimub õppetöövälisel ajal.
- (15) Õppekäigud ja ekskursioonid toimuvad, juhul kui osaleb 90% klassi õpilastest. Kaasnevad kulud kaetakse kooli eelarvest ja/või projektidega kaetavatest vahenditest. Ekskursioone

kooli eelarvest ei rahastata. Õppekäike ja ekskursioone rahastatakse võimaluse korral erinevate projektide kaudu või vanemate poolt. Juhul kui ei leita võimalust õppekäigu või ekskursiooni rahastamiseks, jääb õppekäik/ekskursioon ära.

§ 7. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatavad tegevused

- (1) Kooli õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab kooli õppekava väärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.
- (2) Kool korraldab õpet viisil, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist.
- (3) Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:
 - osaleb kogu koolipere;
 - luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatuses seotud osapoolte vahel;
 - koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades nende eneseväärikust ning isikupära;
 - luuakse usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel rajatud õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
 - õpilastel võimaldatakse näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii ükski kui ka koos kaaslastega;
 - märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;
 - välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;
 - ollakse avatud vabale aramusvahetusele, sealhulgas kriitikale;
 - koolielu korraldatakse lähtudes rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetest.
- (4) Füüsilist keskkonda kujundades jälgib kool, et:
 - koolihoone ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;
 - õppes on võimalus kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning kooliraamatukogu;
 - kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
 - ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;
 - kasutatakse eakohast individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;
 - kehalist tegevust ja tervislike eluviiside edendamist võimaldatakse nii koolitundides kui tunniväliselt.
- (5) Võimla ja mänguvahetunnid – koolivahetundides on õpilastel võimalus veeta aega võimlas erinevaid sportmänge mängides või aatriumis ja raamatukogus nt lauamänge mängides, puslet kokku pannes, joonistades. Kord nädalas on aulas tantsuvahetunnid.
- (6) Kooliraadiost kõlab muusika, mille valikul on kaasatud õpilased, õpetajad. Muusikavalik on seotud erinevate tähtpäevade ja üritustega.
- (7) Võimalusel korraldab kool õpet väljaspool kooli ruume (sh kooliõues, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes, asutustes jm) ning virtuaalses õpikeskkonnas, vastavalt ressurssidele.

- a) Sügisene, talvine ja kevadine spordipäev, sh talvine spordipäev vastavalt kooli võimalustele mõnes talispordikeskuses.
 - b) Viljandimaa ja Järvamaa Keskkonnahariduskeskuste programmid erinevates paikades (Parika/Hüpassaare raba, Viljandi järv, Suure-Jaani tehisjärv, Türi tehisjärv, rohealad)
 - c) Teematunnid Võhma Linnaraamatukogus ja Viljandi Linnaraamatukogus
 - d) Kohalike ettevõtete külastus töövarju ja Tööle kaasa! päevadel
 - e) KIK ja PRIA toetustel õppekäigud Kurgja talumuuseumis, Piimandusmuuseumis jt vahetusraadiuses haridusprogramme pakkuvates keskustes
 - f) Õppeprogrammid Orioni tähetornis
- (8) Koolis on õpilase individuaalse arengu tagamiseks loodud õppekava täitmist toetavad huviringid. Õpilaste eripära arvestamiseks suunatakse neid mitmesugustesse huviringidesse, mis võimaldavad arendada nende tugevaid külgi.
- (9) Kool teeb õppe ja kasvatuse mitmekesistamiseks koostööd Tartu Ülikooli (teaduskool), Riigimetsa Majandamise Keskuse, Keskkonnaameti Viljandimaa ning Järvamaa keskustega, Töötukassa, muuseumide ja teadusasutustega (Piimandusmuuseum, Jakobsoni talumuuseum), Võhma Noortekeskusega, Võhma raamatukoguga, Võhma lasteaiaga ning Võhma Spordiklubiga .
- (10) Kool kaasab vanemaid ja vilistlasi õppetegevusse koolisisesest ja kogukondlike projektide raames.
- (11) Õppekavas seatud eesmärkide saavutamiseks viib kool läbi ainealaseid, ainete- ja klassidevahelisi, ülekoolilisi ning koolidevahelisi projekte. Projektide läbiviimisel arendatakse meeskonnatöö oskust.
- (12) Projekte võib käivitada õppeaastaringelt, kuid üldjuhul kavandatakse ülekoolilised ja (rahvusvahelised) koolidevahelised projektid õppeaasta algul kooli üldtööplaanis. Projekt on ühekordse, tähtajalise, piiratud ressurssidega ja kindlaks määratud tulemuse saavutamiseks tehtav töö.
- (13) Projektid võivad olla:
- uurimisprojektid – suunatud teadmiste hankimisele;
 - teostusprojektid – seotud uue objekti loomise või ürituse ettevalmistamise ja läbiviimisega.
 - hindamisprojektid – tegelevad olemasolevate nähtuste, eksperimentide või teostatud muutuste hindamise ja ettepanekute tegemisega.
- (14) Projekte rahastatakse võimaluse piires kooli eelarvest ja/või erinevatest fondidest.
- (15) Ülekoolilisi ja koolidevahelisi projekte võivad kavandada ja algatada õpetajad, õpilased ja teised koolitöötajad. Projekte viivad läbi meeskonnad projektijuhti eestvedamisel.
- (16) Ülekoolilised ja koolidevahelised projektid kavandab projektijuht vastavalt „Võhma Kooli projektide vormistamise ja tagasisidestamise korrale“. Vastava korra kehtestab direktor käskkirjaga.

§ 8. Loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord

- (1) Loovtöö on juhendatud õppeprotsess, mille käigus III kooliastme õpilane rakendab iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust ning kinnistab ja täiendab koolis omandatud.
- (2) III kooliastme läbivatest teemadest lähtuv või õppeaineid lõimiv loovtöö on uurimus, projekt, kunstitöö vms ja selle kirjalik kokkuvõte.
- (3) Loovtööd koostavad kõik õpilased 8. klassis. PRLÕK õpilane koostab loovtöö, kui õppenõukogu otsustab, et see on talle jõukohane. Lihtsustatud õppe õpilasel ei ole loovtöö koostamine põhikooli lõpetamise tingimuseks.
- (4) Loovtöö võimaldab õpilasele võimetekohast ja huvidest lähtuvat eneseteostust.
- (5) Loovtööd sooritatakse individuaalselt või kollektiivselt kuni 3-liikmelistes rühmades.
- (6) Loovtöös hinnatakse seatud eesmärkide täitmist ja antakse tagasisidet, kujundamaks kriitilist suhtumist oma töösse, julgustamaks õpilast järgmiseks samalaadseks tööks ning toetamaks isiksuse arengut. Loovtöö vormistamise ja hindamise aluseks on „Loovtöö kirjaliku osa vormistamise juhend.“
- (7) PRLÕK õpilase loovtöö hindamise aluseks on praktiline töö ja loovtöö kaitsmine, kirjaliku osa koostamise nõuet ei ole ning neid punkte hindamisjuhendist ei arvestata.
- (8) Loovtöö võib lugeda sooritatuks, kui õpilane on osalenud ja saavutanud märkimisväärse tulemuse üleriigilisel või rahvusvahelisel aineolümpiaadil või õpilasuurimuste konkursil.
- (9) Loovtöö teema kantakse põhikooli lõputunnistusele.
- (10) Loovtöö läbiviimise korraldamisel lähtub kool „Võhma Kooli loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise korrast“. Vastava korra kehtestab direktor käskkirjaga.

§ 9. Õpilase arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus

- (1) Õpilase arengu ja õppimise toetamiseks ja hindamise korraldamiseks õpetaja:
 - kaasab õpilase õppe kavandamisse ja hindamisse;
 - muudab vastavalt vajadusele õppe eesmäärke ja õppeprotsessi;
 - kogub infot järjepidevalt.
- (2) Hindamise eesmärk on:
 - toetada õpilase arengut;
 - anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
 - innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
 - suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
 - suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
 - anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks;
 - saada tagasisidet selle kohta, kui tõhus on õppimine ja õpetamine;
 - toetada õpilaste õpioskuste arengut;
 - parandada suhtlemist ja koostööd õpilase ja õpetaja vahel.
- (3) Ainevaldkondadele omased hindamise alused on esitatud ainevaldkondade kavades, need lähtuvad õppeainete õpitulemustest ja õppesisu saavutatusest.
- (4) Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse temaga koolis vähemalt üks kord õppeaasta jooksul arenguvestlus, mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides.
- (5) Arenguvestlusel osalevad õpilane, klassijuhataja ja piiratud teovõimega õpilase puhul vanem, vajaduse korral kaasatakse teisi koolitöötajaid, tugispetsialiste ning õpilase elukohajärgse valla- või linnavalitsuse esindajaid.
- (6) Hindamise korraldus, hindamisest teavitamine ning arenguvestluse läbiviimise tingimused ja kord on esitatud Võhma Kooli „Õpilase arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korralduses“. Vastava korralduse kehtestab direktor käskkirjaga. „Õpilase arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus“ esitatakse enne kehtestamist arvamuse andmiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.
- (7) Kasutatav hindedüsteem on kirjeldatud Võhma Kooli „Õpilase arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korralduses“. Õppeperioodi sees võib hinnata mitmeeristavalt (arvestatud/mittearvestatud). Õppeperioodi kokkuvõttev hinne on eristav ehk numbriline 1-5; erandiks on I kooliastme valikaine „sotsiaal-emotsionaalsete oskuste õpe“, kus on mitmeeristav hindamine.
- (8) Õppeaineid, kus on tunniplaanis üks ainetund nädalas ja/või õpe on korraldatud poolaasta kaupa, on kokkuvõtva hinde perioodiks poolaasta. Aastahinne kujuneb kokkuvõtivate hinnete alusel. Need on järgnevad:
 - kunstõpetus - 9.klass
 - käsitöö ja kodundus ning tehnoloogiaõpetus - 4.-6.klass ning 9.klass

- inimeseõpetus 5.-8.klass
 - III kooliastmes valikained “Informaatika” ning “Ettevõtlikuna töömaailma”
- (9) Õppeperioodi viimasel 5 õppepäeval pandud hindeid ei arvestata vastava õppeperioodi kokkuvõtva hinde väljapanemisel, vaid mõjutavad järgmise õppeperioodi kokkuvõtvat hinnet.
- (10) Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt õppeperioodide hinnetest tuleks välja panna aastahinne „puudulik” või „nõrk” või anda samaväärne sõnaline hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne viimase õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast viimase õppeperioodi lõppu. Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades selle tulemusi.
- (11) Õpilasel, kes ei ole õppeaasta jooksul nelja tervikteost läbi lugenud, jäetakse aastahinne lahtiseks ning määratakse täiendav õppetöö, mis loetakse sooritatuks tervikteoste lugemise järel.
- (12) Täiendav õppetöö toimub üldjuhul pärast õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö kestuseks on kuni 10 päeva. Iga õppepäeva pikkuseks on kuni 5 õppetundi. Täiendava õppetöö korraldamisel tuleb tagada põhiharidust omandavale õpilasele vähemalt 10 järjestikuse nädala pikkune puhkus.
- (13) Täiendav õppetöö toimub täiendava õppetöö kava alusel, mille koostab aineõpetaja ja avaldab selle enne täiendava õppetöö algust õpilasele ja lapsevanemale tutvumiseks eKoolis.
- (14) Koolisisese tasemetöö kui ka üleminekueksami tulemust arvestatakse aastahinde väljapanekul. Tasemetöö ja üleminekueksami tulemus esitatakse protsentides ja kantakse eKoolis päevikusse ning tunnistusele.
- (15) „Õpilase arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korralduse“ koostamisel on aluseks põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 29, § 37 ning põhikooli riikliku õppekava § 19-22 sätestatu.

§ 9.1 Põhikooli lõpueksamid ja lõpetamine

- (1) Põhikooli riikliku õppekava järgi õppiv õpilane sooritab põhikooli lõpetamiseks viimasel õppeaastal järgmised ühtsete ülesannetega põhikooli eksamid:
- 1) eesti keele eksam;
 - 2) matemaatikaeksam;
 - 3) õpilase valikul eksam põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 30 lõike 4 alusel kehtestatud õppeainete hulgast.
- (2) Õppeaines, kus koolivälise nõustamismeeconna soovitusel on individuaalse õppekavaga vähendatud või asendatud põhikooli riikliku õppekavaga taotletavaid õpitulemusi, võib õpilane ühtse põhikooli lõpueksami asemel sooritada käesoleva paragrahvi lõikes 1 loetletud õppeainetes kooli kinnitatud materjalidega põhikooli koolieksamid. Sellisel juhul

arvestab kool eksamitöö koostamisel ja selle sooritamise vormi määramisel õpilase individuaalses õppekavas sätestatud erisusi võrreldes riikliku õppekavaga.

- (3) Lihtsustatud õppel olev põhikoolilõpetaja sooritab põhikooli lõpetamisel järgmised koolieksamid:
 - 1) eesti keele eksam;
 - 2) matemaatikaeksam;
 - 3) kooli poolt määratud kohustuslike õppeainete hulgast valitud õppeaine valikeksam
- (4) Lihtsustatud õppel oleva õpilase valikeksami õppeaine ja vormi määrab kooli direktor ning teeb selle põhikoolilõpetajale ja tema seaduslikule esindajale teatavaks hiljemalt jooksva õppeaasta 1. veebruariks.
- (5) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad” ja kes on lõpetamiseks sooritanud vähemalt 50 protsendile maksimaalsest tulemusest:
 - 1) ühtsed põhikooli lõpueksamid eesti keeles ja matemaatikas;
 - 2) valikeksam määratud valikust;
 - 3) loovtöö.
- (6) Lihtsustatud õppe õpilasel ei ole loovtöö sooritamine põhikooli lõpetamise tingimuseks. Põhikooli lõputunnistus väljastatakse õppenõukogu otsuse alusel lihtsustatud õppe õpilasele, kelle viimased aastahinded kõikides õppeainetes on vähemalt „rahuldavad” ning kes on sooritanud vähemalt 50 protsendile eesti keele ja matemaatika koolieksami ning kooli poolt kohustuslike õppeainete hulgast valitud õppeaine koolieksami.
- (7) Põhikooli lõpetamise korralduses lähtutakse „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ § 30 ja „Põhikooli riikliku õppekava“ § 23 ning „Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava“ § 4 sätestatust.

§ 10. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted ja tugiteenuste rakendamise kord

- (1) Haridusliku erivajadusega õpilase (edaspidi *HEV õpilane*) õppe korraldamisel lähtub kool **kaasava õppe** põhimõtetest, mille kohaselt HEV õpilane õpib üldjuhul elukohajärgse kooli tavaklassis või eriklassis.
- (2) Õpilase võimete ja annete arendamiseks selgitab kool välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valib sobivad meetodid ning korraldab vajadusel diferentseeritud õpet, õpet väiksemates klassides, eriklassides või individuaalselt.
- (3) HEV õpilase arengu toetamiseks viib klassijuhtaja temaga vähemalt üks kord õppeaasta jooksul läbi arenguestluse, mille põhjal lepatakse kokku edasised õppe- ja arengueesmärgid.
- (4) Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde.
- (5) Igale HEV õpilasele avab HEV-koordinaator eKooli keskkonnas õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi. Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardile teevad aineõpetajad, klassijuhataja ja tugispetsialistid sissekandeid kaks korda aasta, vajadusel sagedamini.
- (6) Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaart on aluseks individuaalse õppekava ja käitumise tugikava koostamisele, diferentseeritud õppe rakendamisele.
- (7) Kui õpilase hariduslik erivajadus tuleneb andekusest, tagab kool talle individuaalse õppekava rakendamise ja vajadusel täiendava juhendamise aineõpetaja poolt, võimalusel teiste vastava valdkonna spetsialistide poolt haridusprogrammide või teiste haridusasutuste kaudu.
- (8) Kooli pakutavate tugiteenuste rakendamise eesmärk on võimalikult varajane haridusliku erivajaduse märkamine ja püüd ennetada õpi-, käitumis- ja suhtlemisprobleeme ning pakkuda andekale õpilasele täiendavat juhendamist.
- (9) Tugiteenused on suunatud õpiraskustega, käitumisprobleemidega, tervisehäiretega, pikemaajaliselt õpikeskkonnast eemal viibivatele, koolikohustust mittetäitvatele, kooli õppekeelt ebapiisavalt valdavatele ja eriti andekatele õpilastele.
- (10) Kool rakendab tugiteenuseid õpilasele, kes:
 - on jäänud klassikursust kordama;
 - on üle viidud järgmisesse klassi mitterahuldava(te) hindegaga (hinnetega);
 - on lõpetanud õppeperioodi mitterahuldava hindegaga;
 - on jäänud mingil põhjusel õppeperioodi lõpus hindamata;
 - ei täida koolikohustust;
 - ei suuda täita olemasolevat õppekava;
 - on pikemaajaliselt koolist eemal viibinud;
 - on käitumiseraskustega;
 - on andekas;

- ei valda piisavalt kooli õppekeelt.

(11) HEV õpilaste õppe korraldamisel lähtub kool „Tugiteenuste ja nende rakendamise korrast Võhma Koolis“. Vastava korra kehtestab direktor käskkirjaga.

§ 11. Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldus

- (1) Karjääriõppe eesmärgiks on toetada õpilast isiksuseomaduste ja reaalsete võimaluste hindamisel ning karjääriotsuste ja eneseteostuse seostamisel kaasaegse töömaailmaga. Sihtrühmaks on põhikooli õpilased, vanemad, elukestva õppe alal ka õpetajad.
- (2) **Karjääriteenuste kättesaadavus tagatakse järgmiselt:**
 - elukestva õppe ja karjääri planeerimist arvestatakse kooli õpikeskkonna kujundamisel, viiakse läbi ainetüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte.
 - tunnivälise tegevuse käigus saavad õpilased töövarjupäeva, õppekäikude jms raames toetust karjääriotsuste ja eneseteostuse planeerimiseks.
 - III kooliastmes valikõppeaine „Ettevõtlikuna töömaailma“, mis läbitakse 7. ja 8. klassis.
- (3) Koolis kuuluvad karjääriteenuste süsteemi:
 - õppimisvõimaluste tutvustamine ainetundides (eriti ühiskonnaõpetuse tundides);
 - silmaringi laiendamine läbi vastavasisuliste ürituste külastamise;
 - õppekäikude korraldamine erinevatesse ettevõtetesse;
 - kohtumiste korraldamine erinevate spetsialistide, teiste koolide esindajate, vilistlastega;
 - maakonna karjäärinõustaja juhendamisel kutsesobivustestide täitmine, õpiplaani koostamine ja rollimängud;
 - Viljandimaa Rajaleidja keskuse/Töötukassa karjäärinõustajate /spetsialistide karjäärialased õppepäevad koolis.
 - Tagasi Kooli külalistunnid ja veebiloengud
- (4) Karjäärinõustamisteenus tagatakse õpilasele, vanemale ja õpetajale koostöös Viljandimaa Rajaleidja keskuse ja/või Töötukassaga.
- (5) Koostöövõrgustik toetab õpilase mitmekülgset arenemist, tema võimeid ja huvisid karjääriplaneerimisega. Võrgustikutööd juhib karjäärikoordinaator.

§ 12. Õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korraldus

- (1) Kool teavitab õpilasi ning vanemaid õppe ja kasvatuse korraldusest koolis vahetu suhtlemise teel, eKooli ja kooli kodulehe kaudu.
- (2) Vanemad on kohustatud kooli teavitama kontaktandmetest ja nende muutumisest.
- (3) Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused teeb kool õpilasele, algklassides õpilase vanematele teatavaks õppeperioodi või poolaasta algul eKooli ja kooli kodulehe kaudu.
- (4) Kool korraldab õpilase ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ja tagab karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.
- (5) Kool korraldab õpilase ja vanemate nõustamist õpilase arengu toetamiseks ja õppima õppimiseks arenguveestluse, tugiteenuse, koolituse, ümarlaudade jms kaudu.
- (6) Kool tagab õpilasele eripedagoogi, logopeedi ja sotsiaalpedagoogi teenuse.
- (7) Kooli ja vanemate koostöö koordineerimiseks kutsub direktor vähemalt üks kord aastas kokku vanemate üldkoosoleku.

§ 13. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

- (1) Igal õpetajal on võimalik tõstatada kooli arengut puudutavaid teemasid, osaleda aruteludes ning otsuste langetamises.
- (2) Kooli õpetajad kuuluvad ainevaldkonniti töörühmadesse, mida juhib töörühma juhataja. Koolis on moodustatud järgmised töörühmad:
 - 1) klassiõpetajate ja tugispetsialistide töörühm: 1. - 4. klassi klassiõpetajad, HEV-koordineerija, sotsiaalpedagoog, logopeed, õpiabiõpetaja, eripedagoog, pikapäevarühma õpetaja.
 - 2) humanitaar- ja reaalainete töörühm: 4.-9. klassi humanitaarainete ja reaalainete õpetaja.
 - 3) oskusainete töörühm: 1.-9. klassi oskusaine õpetaja, ringijuhid, huvijuht.
- (3) Töörühmade peaesmärk on kooli õppe- ja kasvatustegevuse toetamine ning sõbraliku, õppimist soodustava õpikeskkonna koostamine.
- (4) Iga töörühma esindaja, õppejuht, huvijuht, info- ja haridustehnoloog ning direktor kuuluvad arendusnõukogusse.
- (5) Arendusnõukogu ülesandeks on pädevuse piires strateegiliste otsuste tegemine kooli arengu toetamiseks, kooli sisehindamise läbiviimine ning arengukava, õppekava, kordade jt dokumentide muudatuste ette valmistamine.
- (6) Töörühmad ja arendusnõukogu tegevuse planeerimisele on aluseks „Võhma Kooli töörühmade ja arendusnõukogu ülesanded ja tegutsemise kord“. Vastava korra kehtestab direktor käskkirjaga.
- (7) Töö planeerimisel lähtub õpetaja, töörühm ja arendusnõukogu kooli õppekavast, ainevaldkondade kavadest ja õppeainete ainekavadest ning teistest õppe- ja kasvatustegevust reguleerivatest dokumentidest.
- (8) Lisaks töörühmatööle väljendub õpetajate koostöö töökoosolekutel, teemapäevade korraldamises, õppenõukogudel, erinevatel ümarlaudadel ja koolitustel ning koostööpäevadel.
- (9) Õpetaja koostab töökava poolaasta või aasta kohta. Töökava esitatakse septembri keskpaigas ning jaanuaris. Töökava laetakse üles ka eKooli.

§ 14. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

- (1) Võhma Kooli õppekava uuendatakse ja täiendatakse pidevalt. Selle eest vastutab direktor, kes delegeerib ülesandeid töörühmadele ja arendusnõukogule.
- (2) Kooli õppekava muutmisel lähtutakse põhikooli riiklikust õppekavast ja kooli arengukavast, pidades silmas piirkonna vajadusi, kooli töötajate, vanemate ja õpilaste soove ning eesmärgi saavutamiseks vajalikke ressursse.
- (3) Õppekava uuendamisel ja täiendamisel võetakse arvesse õppeasutuse pidaja ning riikliku järelevalve läbiviija märkusi ja ettepanekuid.
- (4) Õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks õppenõukogule, hoolekogule ja õpilasesindusele.